

การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555
ของเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุข ภาคใต้

(The development of Instrument to Evaluate Learning Outcomes as the Thai Qualifications
Framework for Higher Education, Nursing Curriculum (Revised Version B.E. 2555),
Southern College of Nursing and Public Health College Network)

อมาวาสี อัมพันศิริรัตน์, กัญญ์สิริ จันทร์เจริญ* ปิยรัตน์ จีนาพันธ์**
วัจมาย์ สุขวนวัฒน์, อัจริยา วัชรวิวัฒน์*** วราภรณ์ ศิวดำรงพงศ์****

Amawasee Amphansirirat, Kansiri Chanchareun* Piyarat Jeenaphan**

Watchamai Sungwanawat, Asjariya Watcharaviwat*** Waraphorn Siwadumrongphong****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ของเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุข ภาคใต้ เพื่อใช้ในการประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งประเมินโดยผู้เรียนประเมินตนเอง ประกอบด้วยแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ฉบับ คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านทักษะทางปัญญา 3) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 4) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ โดยหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาตามความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน การวิเคราะห์รายข้อ อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นแบบความคงที่ภายในกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราชในเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ รวม 417 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของแบบประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.70 การวิเคราะห์รายข้อของแบบประเมินทั้ง 5 ฉบับ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและทั้งฉบับ มีนัยสำคัญทางสถิติ อำนาจจำแนกรายข้อของแบบประเมินทั้ง 5 ฉบับ โดยทดสอบค่าที (t-test) มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ ค่าความเชื่อมั่นแบบความคงที่ภายในของแบบประเมินทั้ง 5 ฉบับ ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965, 0.969, 0.944, 0.965 และ 0.980 ตามลำดับ

คำสำคัญ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาล/หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

Abstract

The study aimed to evaluate learning outcome as Thai Qualifications Framework for Higher Education, Southern College of Nursing and Public Health College Network of revised curriculum A.C. 2012 by using self – evaluation of learners. The domains of learning scale composed of 5 domains: 1) ethics and morals, 2) cognitive skills, 3) interpersonal skills and responsibility, 4) numerical, communication and information

technology skills and 5) professional practice skills. The content validity, construct validity, discrimination power, interrater reliability and reliability of the sample among the students of Boromarajonnani nursing college and Public health college in Southern Network were tested. Sample was 417 students with purposive sampling.

The results revealed that content validity of the instrument judged by 5 experts had Index of item – objective congruence higher than 0.7 in every items. The construct validity of 5 evaluation forms was significance analyzed with item-total correlation. The index of discrimination of item-total of those evaluation forms was significance tested with t-test. The interrater reliability of 5 evaluation forms which were ethics and morals skills, cognitive skills, interpersonal skills and responsibility, numerical, communication and information technology skills and professional skills valued at 0.965, 0.969, 0.944 and 0.980 respectively.

Keywords: measurement and evaluation of Thai Qualifications Framework for Higher Education/ Bachelor of Nursing Science Program Revised B.E. 2555 (A.D 2012)

บทนำ

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ซึ่งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดว่าบัณฑิตทุกสาขา/สาขาวิชาจะต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษ จากการเรียนรู้และการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร ประกอบด้วยด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้

ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข สำหรับสาขาพยาบาลศาสตร์ เน้นทักษะการปฏิบัติ จึงเพิ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยในหลักสูตร (ดร.ณิ รุจกรกานต์, 2553)

สถาบันพระบรมราชชนกเป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ หลักสูตรได้มีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมไทย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงยุคปฏิรูประบบสุขภาพ ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนเน้นบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้เมื่อปี พ.ศ. 2552 และปรับปรุงหลักสูตรตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ภายในปีการศึกษา 2555 และได้พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยได้นิยามการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ หมายถึง ผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้ คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย การมีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนา หลักจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ความสามารถ แยกแยะความถูกต้อง ความดี และความชั่วได้ มีการเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ ต่อการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและมีความสามารถจัดการกับปัญหาจริยธรรมในการดำรงชีพ และในการปฏิบัติงานในวิชาชีพการพยาบาล เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้ผู้ป่วย ผู้ใช้บริการได้รับรู้และเข้าใจสิทธิของตนเองเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองที่จะถูกละเมิด 2) ทักษะทางปัญญา ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในศักยภาพ และสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของตน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล การสอน การแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพและการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง สามารถสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สามารถนำข้อมูลและหลักฐานไปใช้ในการอ้างอิงและแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สามารถคิด

วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ 3) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ประกอบด้วย มีความสามารถในการปรับตัวเชิงวิชาชีพและมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิกทีมในทีมการพยาบาลและทีมในชุมชนของระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในองค์กร ในสถานการณ์ที่หลากหลายและสถานการณ์เฉพาะหน้า 4) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ความสามารถประยุกต์ใช้ตรรกะ คณิตศาสตร์และสถิติในการพยาบาลอย่างเหมาะสม สามารถแปลงข้อมูลให้เป็นข่าวสารที่มีคุณภาพ สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็น 5) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ประกอบด้วย สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาล อย่างไรก็ตาม แบบวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นโดยสถาบันพระบรมราชชนก กำลังอยู่ในระหว่างการให้วิทยาลัยพยาบาลต่างๆ นำไปทดลองใช้

เครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ ร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552 ให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ให้สามารถเปิดใช้ในปีการศึกษา 2555 ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ที่จะสะท้อนว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์หรือไม่ ทั้งนี้คุณภาพเครื่องมือวัดมีความสำคัญที่จะต้องมี ความตรง ความเที่ยง และอำนาจจำแนก จึงจะประเมินผลได้ตรง อย่างไรก็ตาม แต่ละวิทยาลัยพบว่าขณะนี้แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่กำลังทดลองใช้อยู่ ค่อนข้างซับซ้อน และมีจำนวนมากเกินไป คณะผู้วิจัยจึงได้วิจัยพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ของเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุข ภาคใต้ขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ของวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขในเครือข่ายภาคใต้ (SC-Net) ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน 67 คน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี จำนวน 96 คน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช จำนวน 111 คน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา จำนวน 79 คน และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง จำนวน 64 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 417 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ของวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขในเครือข่ายภาคใต้ จำนวน 113 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการกะประมาณจากจำนวนประชากรโดยจำนวนประชากร 100-999 คน ใช้ขนาดตัวอย่างร้อยละ 25 ของประชากร (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549) ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขนาดตัวอย่างร้อยละ 27 ของประชากร ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพราะนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 มีคุณสมบัติตรงตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบคุณภาพ และหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การทดสอบเครื่องมือ ครั้งที่ 1 ทดสอบกับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีในเครือข่ายภาคใต้ ระหว่างวันที่ 3 มิถุนายน 2556 ถึงวันที่ 21 มิถุนายน 2556 วิทยาลัยละ 32 คน รวมจำนวน 160 คน โดยทดสอบเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมกับนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง ด้านทักษะทางปัญญากับนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา ด้านทักษะ

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบกับนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศกับนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ กับนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา **ครั้งที่ 2** ทดสอบกับนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีในเครือข่ายภาคใต้ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 ถึงวันที่ 19 กรกฎาคม 2556 วิทยาลัยละ 32 คน รวมจำนวน 160 คน ซึ่งไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือทั้ง 5 ด้าน นำมาหาคุณภาพกับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีในเครือข่ายภาคใต้ ระหว่างวันที่ 12 สิงหาคม 2556 ถึงวันที่ 8 กันยายน 2556 รวมจำนวน 113 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 จำนวน 5 ด้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สร้างโดยสถาบันพระบรมราชชนก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ

- 1) แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 2) แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
- 3) แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 4) แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ และ
- 5) แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ เครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ ได้นำเครื่องมือดังกล่าวมาพัฒนาโดยนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และด้านการศึกษาพยาบาลจำนวน 5 ท่าน พิจารณาจากการนำผลคะแนนไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence หรือ IOC) คัดเลือกข้อ

รายการที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อรายการที่มีค่า IOC ต่ำกว่า .70 จากนั้นนำเครื่องมือไปทดสอบครั้งที่ 1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test คัดเลือกข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อที่ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนำไปทดสอบครั้งที่ 2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test คัดเลือกข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อที่ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นำเครื่องมือไปทดสอบเพื่อหาคุณภาพ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test หาความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนนโดยการหาความสัมพันธ์ของเกณฑ์การให้คะแนนจากผู้ประเมินซึ่งเป็นอาจารย์ 2 คน ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) วิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item-test correlation) และคะแนนรายฉบับกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยหาความเชื่อมั่นของการวัดความสอดคล้องภายในด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient)

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

1. เสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา เพื่อพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง
2. ภายหลังจากโครงการผ่านการรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา (BCNSK 2/2556) รองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการแต่ละวิทยาลัยชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งประโยชน์และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด และให้เวลาในการซักถามข้อสงสัยต่างๆ จนเข้าใจ นักศึกษาสามารถถอนตัวออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่างในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ ถ้านักศึกษาปรารถนาโดยไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานและขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลในเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ ในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษา
2. ประสานงานกับรองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเครื่องมือและชี้แจงการใช้เครื่องมือกับอาจารย์และนักศึกษา
4. นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปทดสอบครั้งที่ 1 โดยให้นักศึกษาทำแบบประเมินตนเอง นำผลมาวิเคราะห์และพัฒนาเครื่องมือ
5. นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นจากการทดสอบครั้งที่ 1 ไปทดสอบครั้งที่ 2 โดยให้นักศึกษาทำแบบประเมินตนเอง นำผลมาวิเคราะห์และพัฒนาเครื่องมือ
6. นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นจากการทดสอบครั้งที่ 2 ไปทดลองหาคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน โดยให้นักศึกษาทำแบบประเมินตนเอง แล้วนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบแล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องซึ่งคำนวณจากสูตรของโรวินेलลีและแฮมบลิตัน (Rovinelli and Hambleton, 1977 อ้างใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 249)

2.2 อำนาจจำแนก (Discrimination) วิเคราะห์ เป็นรายข้อโดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test)

2.3 การวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ และคะแนนรายฉบับกับคะแนนรวมทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

2.4 ความเชื่อมั่นของเครื่องมือหาความ เชื่อมั่นของความคงที่ภายใน (Internal consistency reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552)

ผลการวิจัย

คุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จากนั้นนำผลคะแนนไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา พฤติกรรมบ่งชี้ และพฤติกรรมย่อยของแบบประเมินทั้ง 5 ชุด ซึ่งผลการพิจารณา มีค่า 0.00 – 1.00 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกรายการพฤติกรรมย่อย ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ตัดรายการพฤติกรรมย่อยที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ปรับปรุงรายการพฤติกรรมย่อยที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 - 0.70 ตามข้อเสนอแนะ โดยปรับข้อความให้กระชับ และสื่อความหมายตรงกัน พบว่าด้านคุณธรรมจริยธรรมคัดเลือกไว้ จำนวน 24 ข้อ ปรับปรุงแก้ไข จำนวน 9 ข้อ ด้านทักษะทางปัญญาคัดเลือกไว้ จำนวน 16 ข้อ แก้ไข จำนวน 19 ข้อ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบคัดเลือกไว้ จำนวน 27 ข้อ แก้ไข จำนวน 10 ข้อ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศคัดเลือกไว้ จำนวน 22 ข้อ แก้ไข จำนวน 7 ข้อ ด้านทักษะทางวิชาชีพคัดเลือกไว้ จำนวน 66 ข้อ แก้ไข จำนวน 18 ข้อ

2. การวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) จากการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' product-moment correlation coefficient) พบว่าเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ทั้ง 5 ด้าน มีคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.461 ถึง 0.844 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.579 ถึง 0.861 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.367 ถึง 0.816 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.243 ถึง 0.830 และแบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.834

3. อำนาจจำแนกรายข้อ ทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การทดสอบค่าที

3.1. จากการทดสอบครั้งที่ 1 พบว่า แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่า t ตั้งแต่ 0.771 ถึง 7.044 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่า t ตั้งแต่ 2.615 ถึง 4.962 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่า t ตั้งแต่ 5.472 ถึง 20.546 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า t ตั้งแต่ 0.309 ถึง 9.992 ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีค่า t ตั้งแต่ 0.318 ถึง 12.784

3.2 จากการทดสอบครั้งที่ 2 พบว่า แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่า t ตั้งแต่ 1.814 ถึง 7.787 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่า t ตั้งแต่ 2.561 ถึง 5.219 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่า t ตั้งแต่ 3.167 ถึง 8.871 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า t ตั้งแต่ 0.510 ถึง 3.863 ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีค่า t ตั้งแต่ 0.536 ถึง 23.369

3.3 การทดสอบเพื่อหาคุณภาพ ทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การทดสอบที พบว่า แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่า t ตั้งแต่ 3.638 ถึง 15.101 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่า t ตั้งแต่ 4.833 ถึง 13.585 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่า t ตั้งแต่ 2.255 ถึง 10.642 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า t ตั้งแต่ 3.334 ถึง 11.794 ด้านทักษะทางวิชาชีพ ทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การทดสอบทีมีค่า t ตั้งแต่ 2.223 ถึง 14.089

4. ความเชื่อมั่นแบบความคงที่ภายใน (Internal consistency reliability) ของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) พบว่า แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.969 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าแบบประเมินทั้ง 5 ด้านมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ตัดรายการพฤติกรรมย่อยที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 และปรับปรุงรายการพฤติกรรมย่อยที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50-0.70 จึงสรุปได้ว่าเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติมีความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งเป็นความสามารถของเครื่องมือที่สามารถวัดเนื้อหาที่กำหนดไว้ได้อย่างครอบคลุมหรือข้อคำถามเป็นตัวแทนของเนื้อหาทั้งหมดได้ (พิสนุพงศ์ศรี, 2552; พรภิรมย์ หลงทรัพย์, 2553) โดยทั่วไป ค่าดัชนีความสอดคล้องถ้ามีค่า >0.50 ถือว่าใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) สำหรับการวิจัยครั้งนี้เลือกรายการพฤติกรรมย่อยที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

การวิเคราะห์รายข้อ โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน คะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ทั้ง 5 ด้านสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มีค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.243-0.861

การทดสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 จากผลของการคัดเลือกข้อรายการที่จำแนกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและปรับปรุงข้อรายการที่จำแนกได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากการทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทำให้ค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มีอำนาจจำแนก แต่เมื่อพิจารณาอำนาจจำแนกของแบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะวิชาชีพบางข้อรายการ ได้แก่ แนะนำตัว และบอกวัตถุประสงค์ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ใช้บริการ แสดงท่าทีเป็นมิตรและเต็มใจให้บริการ ยอมรับการแสดงออกทั้งคำพูดและท่าทางของผู้ใช้บริการ รับฟังผู้ใช้บริการด้วยความเต็มใจ แสดงออกถึงการดูแลเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ แสดงออกถึงความห่วงใย ต่อผู้ใช้บริการ ปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ใช้บริการทุกคนด้วยความเท่าเทียม เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ กล้าแสดงความคิดเห็นในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน อย่างมีหลักการและเหตุผล ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นพฤติกรรมการดูแล (Caring) ของพยาบาล ที่ปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ เพื่อความปลอดภัยแก่ผู้รับบริการและเป็นหัวใจสำคัญของการพยาบาล (Watson, 1999) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมาวสี อัมพันศิริรัตน์ (2550) อุทุมพร ดุลยเกษม (2550) ดังนั้นพฤติกรรมการดูแลดังกล่าว นักศึกษาที่เป็นกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน ก็มีพฤติกรรมเหล่านี้ไม่แตกต่างกัน

ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นแบบความคงที่ภายในของเครื่องมือ โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ปรากฏว่าแบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.969 แบบประเมินผล

การเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980 สรุปได้ว่าเครื่องมือดังกล่าวสามารถวัดให้ผลที่เชื่อถือได้เพราะความเชื่อมั่นของแบบประเมินทุกชุดมีค่ามากกว่า .70 ซึ่งค่าความเชื่อถือได้ที่ดี คือค่าสูงๆ ที่ใกล้ 1.00 คือประมาณ 0.7 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่านี้ไม่มากนัก อาจนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้ใหม่ แล้วนำข้อมูลมาคำนวณใหม่อาจช่วยให้ได้เครื่องมือวัดที่มีความเชื่อถือได้มากขึ้น (พรธณี ลีกิจวัณณะ, 2553)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการนำเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ไปใช้วัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แท้จริงของนักศึกษา ควรมีการดำเนินการตามคู่มือการใช้เครื่องมืออย่างเคร่งครัด และมีการทำความเข้าใจในแนวทางการใช้เครื่องมือร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน
2. เนื่องจากเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555 ฉบับนี้ พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน (ยกเว้นด้านความรู้) ดังนั้นการวัดผลต้องอาศัยเครื่องมืออื่นๆ ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ เช่น แบบสังเกตประเภทแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบบันทึกพฤติกรรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับ

ปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555

2. ควรมีการพัฒนาแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555 แต่ละรายวิชา โดยอาจปรับข้อความให้มีความเฉพาะเจาะจงกับวัตถุประสงค์ รายวิชานั้นๆ เช่น วิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 วิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ วิชาสุขภาพ จิตและการพยาบาลจิตเวช เป็นต้น

3. เนื่องจากเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ชุดนี้ พัฒนาขึ้นมาจากการทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านกระบวนการเรียน ในรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรแล้ว น่าจะสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ครอบคลุมทุกด้านที่หลักสูตรกำหนด (มคอ.2) ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนา เครื่องมือและแบบวัดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ.2555 สำหรับนักศึกษาแต่ละชั้นปี เนื่องจาก สมรรถนะชั้นปีของนักศึกษาแต่ละชั้น ค่อยๆ มีการพัฒนา สูงขึ้น และซับซ้อนมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ และอาจารย์ ดร.มารุต พัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณ อย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ อาจารย์ ดร.กนกวรรณ เอี่ยมชัย นาวาอากาศเอก ดร.นภัทร แก้วนาค อาจารย์ ดร.สุตารัตน์ หวนมุกดา และ อาจารย์ ดร.วรวรรณ สัมภวามานะ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่อง ให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช ภาคใต้ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ บุคลากรและนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ**. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2556 จาก <http://www.Academic.ac.edu/index.php?Option=com.content;2552>.
- ดร.ณิ รุจกรกานต์. (2553). **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญา สาขาพยาบาลศาสตร์**. นนทบุรี: สภาการพยาบาล.
- พรภิรมย์ หลงทรัพย์. (2553). การพัฒนาเครื่องมือประเมินกระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ สำหรับหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรรักษาโรคเบื้องต้น). **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรธณี ลีกิจวัฒน์. (2553). **วิธีการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิสนุ พองศรี. (2552). **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. (2549). **วิจัยทางการพยาบาล : หลักการและกระบวนการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา : เหมการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อมวาลี อัมพันศิริรัตน์ (2550). การรับรู้การดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำเนาต่างวัฒนธรรม: มุมมองไทยพุทธและไทยมุสลิม. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา. รายงานการวิจัย.
- อุทุมพร ดุลยเกษม. (2550). การรับรู้การดูแลอย่างเอื้ออาทรของผู้รับบริการที่มีภูมิลำเนาต่างวัฒนธรรม: มุมมองไทยพุทธและไทยมุสลิม. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช. รายงานการวิจัย.
- Watson, J. (1999). *Nursing: Human Science and Human Care*. Massachusetts: Jones and Bartlett Publishers.